

TURYSTYKA W SIODLE – INFRASTRUKTURA INNOWACYJNEGO I UNIKATOWEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO

Piotr Wandachowicz

Streszczenie. Turystyka konna jest coraz powszechniejszą formą spędzania czasu przez miliony ludzi. Przemierzanie pól i lasów na końskim grzbiecie to także odkrywanie i poznawanie wielu walorów przyrodniczych. Beneficjentem projektu „Turystyka w siodle – infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego” jest Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Słowa kluczowe: turystyka konna, produkt turystyczny, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

TOURISM IN THE SADDLE – INFRASTRUCTURE OF AN INNOVATIVE AND UNIQUE TOURIST PRODUCT

Abstract. Horse riding is an increasingly popular way of spending time by millions of people. Traversing the fields and forests on horseback also means discovering and exploring a number of natural assets. The beneficiary of the project “Tourism in the saddle – infrastructure of an innovative and unique tourism product” is the Marshal Office of the Łódź Voivodship. The project received funding under the “Innovative Economy” Operational Program.

Keywords: horse riding, tourist product, Innovative Economy Operational Program, the Marshal Office of Lodz

W Polsce po roku 1989 przyrost liczby osób jeżdżących konno jest kilkudziesięciokrotny, zaś w krajach Europy zachodniej swój udział w jeździectwie deklarują miliony mieszkańców. Pierwsze w Polsce szlaki konne powstały w Bieszczadach na terenie nadleśnictwa Bieszczadzkiego Parku Narodowego z inicjatywy lokalnych ośrodków jeździeckich i z udziałem PTTK.

Fot. 1-2. W Polsce po roku 1989 przyrost liczby osób jeżdżących konno jest kilkudziesięciokrotny, zaś w krajach Europy Zachodniej swój udział w jeździectwie deklarują miliony mieszkańców (fot. P. Wandachowicz)

Photo 1-2. W Polsce po roku 1989 przyrost liczby osób jeżdżących konno jest kilkudziesięciokrotny, zaś w krajach Europy zachodniej swój udział w jeździectwie deklarują miliony mieszkańców

W latach 1996–2009 powstały 43 szlaki konne. Z ogólnej liczby inicjatorami 13% szlaków były samorządy terytorialne. Długości ogólne szlaków istniejących wahają się od kilku do kilkuset km, z czego:

- 33% szlaków służy wyłącznie do codziennej jazdy treningowej,
- 13% szlaków ma przeznaczenie wyłącznie rajdowe – turystyczne, gdyż nie sąsiadują z żadnym ośrodkiem jeździeckim,
- 26% charakteryzuje się przewagą funkcji treningowo-spacerowej nad turystyczną.

Modelowe urządzenie szlaku konnego tzn. z wyposażeniem go w tablice informacyjne, miejsca popasowe, koniowiąz czy miejsca biwakowe jest na razie zjawiskiem, bardzo rzadkim i dotyczy wyłącznie szlaków utworzonych samodzielnie przez nadleśnictwa.

Z przeprowadzonych badań wśród uprawiających jeździectwo wynika, że:

- jazda rekreacyjna w terenie jest ulubioną i główną formą jeździectwa dla niemal 49% ankietowanych,
- rajdy konne dla 1,38% osób,
- 46% jeźdźców jeździ w terenie często i regularnie,
- około 14% deklaruje wyłącznie jazdę terenową,
- 53% osób deklaruje, że jazda terenowa zajmuje im powyżej 50% ogólnego czasu jazdy,
- 84% ma doświadczenie rajdowe,
- „tras wyznaczonych jest za mało”,
- „u nas nie ma wyznaczonego szlaku”,
- „szlak nie jest oznakowany”,
- „żeby dojechać do szlaku trzeba jechać przez las, a nie chcą tego odcinka udostępnić”,
- „szlak to jedyna droga, ile razy można nią jeździć tam i z powrotem”.

Województwo łódzkie posiada wiele walorów krajobrazowych i kulturowych, a tym samym możliwości do rozwoju produktów turystycznych, a mianowicie:

- 7 parków krajobrazowych,
- 3996 pomników przyrody,
- 88 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni blisko 8 tys. ha,
- 382 tys. ha lasów.

Z pośród ogólnej powierzchni lasów – 68% to lasy publiczne będące własnością Skarbu Państwa lub samorządów, a 32% to własność prywatna. Drzewostany iglaste (przede wszystkim sosnowe) stanowią 85% ogólnej powierzchni lasów.

Na terenach województwa łódzkiego zlokalizowanych jest ok. 200 ośrodków jeździeckich. Ich bardzo dynamiczny rozwój obserwujemy od kilku lat, a jest to skutek wzrostu zainteresowania tym rodzajem aktywności fizycznej i formy spędzania wolnego czasu.

Region łódzki ma duże szanse na zajęcie dobrej pozycji w coraz ostrzejszej rywalizacji o pozyskanie turystów.

Fot. 3-4. Jazda rekreacyjna w terenie jest ulubioną i główną formą jeździectwa dla niemal połowy ankietyowanych (fot. P. Wandachowicz)

Photo 3-4. Recreational riding in the field is a favorite and the main form of riding for nearly half of respondents

Korzystne położenie w środku kraju na skrzyżowaniu ważnych dróg, znaczny potencjał kulturowy i dobrze zachowane środowisko naturalne, czynią z regionu atrakcyjne miejsce do zwiedzania i wypoczynku, zarówno dla turystów zagranicznych jak i krajowych.

Beneficjentem projektu „Turystyka w siodle – infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego” jest Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego.

Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 6.4.

O projekcie

Podstawę powołania projektu stanowiła z jednej strony chęć zbudowania atrakcyjnego, markowego produktu turystycznego naszego województwa z drugiej zaś realna ocena możliwości i obszarów jego realizacji. Położenie geograficzne i wynikające z tego walory przyrodnicze w połączeniu z rozwiniętą w znacznym stopniu bazą ośrodków jeździeckich w województwie zadecydowały o przyjęciu koncepcji rozwoju turystyki konnej jako priorytetowej.

Cel nadrzędny

Celem nadrzędnym projektu jest podniesienie atrakcyjności turystycznej województwa łódzkiego i stopnia satysfakcji klientów korzystających z oferty turystycznej naszego regionu.

Cel strategiczny

Rozwój turystyki konnej w województwie łódzkim poprzez zbudowanie pakietu produktów turystycznych bezpośrednio z nią związanych. Dynamiczny rozwój MŚP związanych z turystyką.

Cele bezpośrednie projektu

1. Stworzenie ponadregionalnego, innowacyjnego produktu turystycznego przyczyniającego się do wzrostu atrakcyjności Polski w kontekście gospodarczym, społecznym, a w szczególności w kontekście organizowanych przez Polskę Mistrzostw Europy EURO 2012.
2. Podniesienie poziomu konkurencyjności infrastruktury turystycznej poprzez holistyczne podejście do produktu turystycznego, tworzonego na wysokim poziomie

unikatowości, ponadregionalnego, kreującego jednocześnie przyjazne dla przedsiębiorców otoczenie biznesowe i społeczne.

3. Wzrost rozpoznawalności marki „Polska” dzięki stworzeniu pierwszego w Europie szlaku turystyki konnej o tak dużym zasięgu geograficznym oraz infrastrukturalnym.
4. Zwiększenie ruchu turystycznego w regionie oraz w Polsce.

Unikatowość projektu

Oddziaływanie projektu uplasowane jest na poziomie Europy, co już wskazuje na jego unikatowość. Tworzony produkt turystyczny koncentruje wszystkie walory regionu poczynając od krajobrazu, przyrody, kultury po walory historyczne i architektoniczne.

Szlak konny, o tak dużym zasięgu terytorialnym wraz z infrastrukturą: licznymi stadninami prowadzącymi różne formy aktywności konnej (naukę jazdy na koniu, rajdy konne, zawody oraz aktywności związane z rozwojem psycho-fizycznym dzieci), popasy, przystanki leśne, nowoczesnymi przejściami drogowymi, mapami GPS oraz bogatą ofertą agroturystyczną i hotelową nie istnieje na terenie żadnego regionu w kraju oraz na terenach sąsiadujących państw członkowskich UE.

Działania realizowane w ramach projektu

Etap I

- inwentaryzacja ośrodków jeździeckich w województwie łódzkim,
- wytypowanie ośrodków wiodących,
- weryfikacja projektowanego szlaku z gospodarzami terenu i przedstawicielami ośrodków i organizacji jeździeckich,
- wytyczenie i oznakowanie szlaku i sporządzenie mapy,
- opracowanie dokumentacji platformy informatycznej szlaku,
- opracowanie projektów „małej architektury” na szlaku,
- opracowanie dokumentacji i uzgodnienia dotyczące, bezpiecznych przejść drogowych na szlaku.

Etap II

- budowa infrastruktury szlaku konnego (koniowiazy, popasy, stajnie polowe, punkty postojowe) i przejść drogowych,
- uruchomienie platformy informatycznej wspomagającej,
- zarządzanie ruchem turystycznym na szlaku, w tym zapewnienie bezpieczeństwa turystom,

- zastosowanie nawigacji GPS w turystyce konnej na szlaku,
- wypracowanie i wprowadzenie obowiązujących standardów funkcjonowania i bezpieczeństwa ośrodków jeździeckich działających na szlaku.

Etap III

- zbudowanie pakietu produktów turystycznych związanych z turystyką konną,
- standaryzacja infrastruktury szlaku i procedur turystyki konnej,
- zaangażowanie biur turystycznych do wprowadzenia produktów związanych z turystyką konną do swojej oferty,
- promocja „Szlaku Konnego Województwa Łódzkiego w kraju i zagranicą.

Rola partnerów

Aby w efektywny sposób realizować wszystkie działania w ramach projektu, kluczową sprawą było sprawne przeprowadzenie wszelkich uzgodnień dotyczących przebiegu szlaku oraz lokalizacji elementów małej architektury.

W tym celu konieczne było nawiązanie współpracy z dysponentami terenów (Gminy, Lasy Państwowe), przez które szlak będzie przebiegał, zarówno w kontekście późniejszego ruchu turystycznego, jak również utrzymania we właściwym stanie powstałej infrastruktury.

Projekt pod tytułem „Turystyka w siodle – infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego”, realizowany w latach 2010–2011 zapewni: Budowę infrastruktury szlaku konnego, w której skład wchodzi:

- oznakowanie podstawowe i informacyjne 1817 km szlaku konnego;
- utworzenie 103 bezpiecznych przejść szlaku konnego przez drogi samochodowe, szczególnie poprzez staranne oznakowanie tablicami informacyjnymi i znakami drogowymi oraz sygnalizacją świetlną miejsc, w których szlak konny krzyżuje się z drogami krajowymi i wojewódzkimi;
- budowa 21 miejsc postojowych (najczęściej w formie przystanków leśnych), składających się z obiektów tzw. małej architektury: wiat, altan, koniowiazów, poideł, zagród;
- wdrożenie innowacyjnej formuły działania zintegrowanej sieci punktów informacji i monitorowania ruchu turystycznego, polegającej m.in. na możliwości wydrukowania lub udostępnienia turystom w wersji elektronicznej wielojęzycznych przewodników, map oraz innych materiałów promocyjno-informacyjnych;
- dostawa, instalacja oraz konfiguracja zestawów urządzeń elektronicznych w 30 rekomendowanych lokalizacjach zintegrowanej sieci punktów informacji i monitorowania ruchu turystycznego:
 - urządzenia nawigacyjno-informacyjne GPS umożliwiające działanie oprogra-

mowania o funkcji e-przewodników, udostępniane bezpłatnie grupom zorganizowanym do nawigacji po szlaku,

- urządzenia GPS monitorujące turystę (jeźdźca i konia) poruszającego się po szlaku zapewniające bezpieczeństwo aktywnego turysty w ruchu;
- g) wyposażenie karetek pogotowia ratunkowego oraz innych pojazdów ratowniczych w urządzenia przenośne do nawigacji GPS z mapami wytyczonych szlaków turystycznych, ułatwiające dostęp do poszkodowanych turystów czekających na pomoc (szczególnie ważne w terenach leśnych);
- h) wdrożenie w 4 lokalizacjach obiektów zabytkowych, systemu automatycznych przewodników głosowych, w postaci zestawu urządzeń mobilnych udostępniających informacje w różnych językach o ciekawych miejscach danego obiektu:
 - dostawa, instalacja oraz konfiguracja urządzeń wraz z przekazaniem licencji oprogramowania,
 - rekomendowane miejscowości: Wolbórz, Sulejów, Walewice, Nieborów.

ŁÓDZKIE

Piotr Wandachowicz

Urząd Marszałkowski w Łodzi,
piotr.wandachowicz@lodzkie.pl